

“Hem d'enfortir el teixit veïnal i les polítiques públiques per plantar cara a les desigualtats”

**Oriol Nel·lo, president del Consell
Assessor del Pla de Barris de Barcelona**

REDACCIÓ —

Davant la desigualtat i la segregació, necessitem construir més ciutat i més societat. L'Oriol Nel·lo (Barcelona, 1957), doctor en Geografia, treballa, des de la universitat, des de l'escriptura i des de la política per reduir les desigualtats socials entre les persones. Ho va fer des de la Generalitat, al front de la Llei de Barris (2004), i ara ho fa des del Pla de Barris de l'Ajuntament de Barcelona. L'Oriol està convençut de que la complexitat de la desigualtat urbana exigeix una intervenció coral entre les iniciatives ciutadanes i unes polítiques públiques robustes i innovadores. En aquesta entrevista, l'Oriol subratlla que els drets socials s'han de defensar cada dia, i que els barris organitzats són els que millor fan front a les crisis.

D'on surgeix la idea del Pla de Barris?

L'increment preocupant de les desigualtats, agreujat sobretot a partir de la crisi, fa que aquelles persones que tenen més necessitats de serveis i menor capacitat adquisitiva es vegin empesos a viure en els barris amb més déficits urbanístics, educatius, de serveis... Això suposa un problema però, a la vegada, dona la oportunitat de reivindicar, amb tota justícia, més serveis per aquests barris, per assegurar els drets dels que hi viuen. Aquest és l'objectiu del Pla de Barris: impulsar polítiques públiques específiques per lluitar contra els efectes de la desigualtat en aquells barris que més la pateixen. Politiques que permetin intervenir-hi de forma integral i transversal per millorar les condicions de vida.

Què creus que s'està aconseguint amb el Pla?

Una de les poques coses bones que ha sortit de la crisi tan profunda i brutal que hem patit és una florida molt important d'iniciatives ciutadanes, de formes alternatives d'organització, com els bancs de temps, els menjadors populars, etc. La peculiaritat del Pla de Barris és que l'ajuntament de Barcelona el va concebre, no de forma unilateral, com a institució, sinó proposant als veïns del barris de fer un Pla junts, a partir d'allò que les entitats i associacions veïnals ja estaven fent o volien fer als barris. D'aquesta manera s'han aconseguit millores d'estructures i de serveis, així com millores organitzatives i de cohesió entre els veïns. Aquest és un resultat que potser no veus quan passes pels carrers, però és essencial: si tenim un teixit veïnal fort tenim una major capacitat per plantar cara a l'adversitat, establir mecanismes de solidaritat que funci-

onen i, també, millor capacitat de reivindicar els drets socials.

Perquè en el Pla de Barris dona tanta importància a l'educació?

L'escola incideix de manera extraordinària en el progrés o el retrocés d'un barri. Les desigualtats es generen a través de mecanismes econòmics, però es reproduïxen a través d'altres mecanismes, i un d'aquests és l'escola. La reducció de les desigualtats passa per mesures de caràcter econòmic. Però per evitar que la desigualtat es consolidi i creixi cal tenir un sistema escolar capaç d'oferir igualtat d'oportunitats a tots els nois i noies independentment del nivell de renda de les seves famílies.

En aquests temps de globalització i polítiques transnacionals, ressorgeix la reivindicació de les polítiques locals i de barri. Perquè?

Travessem un període en el que s'estan posant en dubte drets que nosaltres consideràvem irreversibles: les pensions, la salut, l'educació. Cal defensar i refermar les polítiques socials. I per fer-ho cal territorialitzar-les, és a dir, cal partir dels problemes de cada lloc concret i projectar polítiques adaptades a cada lloc.

Per què funcionen més les polítiques socials si es territorialitzen?

Primer, perquè són més eficaces, segon perquè permet implicar al teixit ciutadà, i tercer, perquè d'aquesta manera la ciutadania se les fa més seves. A més de ser pensades en cada territori han de tenir l'ambició de cobrir tots els aspectes de la vida del barri: de l'educació al comerç, de l'habitatge a l'espai públic, de l'accessibilitat als serveis. Ara bé, les institucions d'àmbit superior també tenen responsabilitats. No és correcte pensar que les necessitats dels barris s'han de tractar únicament amb recursos locals. L'Ajuntament de Barcelona pot tirar endavant el Pla de Barris perquè té la grandària que té, però els petits ajuntaments no ho poden fer, és impossible. O hi ha una transferència de recursos des de la Generalitat i des de l'Estat cap als ajuntaments o no hi ha manera de millorar els barris vulnerables

Què podem aprendre d'un programa com el Pla de Barris?

Crec que aquest Pla confirma tres coses. Una és la necessitat de coneixement, per mesurar i canviar la ciutat. L'altre és la necessitat de la intervenció des dels poders públics, per no deixar la ciutat en mans d'impulsos del mercat que generen desigualtat. I la tercera és que només es pot tenir èxit si el veïnat s'organitza i fa seves aquestes conquestes.—